

## **Naturreservatet**

## **Norra Lunsen**

## **Uppsala kommun**

**Kommunens beslut**

**Bakgrund**

**Ärendets beredning**

**Skälen för kommunens beslut**

**Hur man överklagar beslutet**

**Bilagor**

**Sändlista**

Till enligt  
SÄNDLISTA

**Bildande av naturreservatet Norra Lunsen i Uppsala kommun och fastställande av skötselplan**

**Kommunens beslut**

Uppsala kommun förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) Norra Lunsen som naturreservat. Naturreservatets gräns anges på bifogad beslutskarta, bilaga 1A.

Uppsala kommun fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 1B.

Uppsala kommun beslutar med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla för naturreservatet.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och vad som följer av 21 § samma förordning är Uppsala kommun förvaltare ("Förvaltare") för naturreservatet.

*Närmare uppgifter om naturreservatet*

Naturreservatets namn:	Norra Lunsen,
Objektnummer:	03-02-082,
Kommun:	Uppsala,
Församling:	Danmark,
Fastigheter:	se <u>bilaga 1D</u> ,
Markägare:	Uppsala kommun och enskilda,
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet är beläget ca 10 km SSÖ om Uppsala centrum, i anslutning till bl.a. stadsdelen Sävja. Läget framgår av bifogad beslutskarta, <u>bilaga 1A</u> ,
Gräns:	Området har markerats på bifogad beslutskarta, <u>bilaga 1A</u> ,
Areal:	Totalt ca 1349 ha,
Topografisk karta:	11I Uppsala NV,
Ekonomisk karta:	118 50 Krusenberget, 118 51 Alsike, 118 60 Ultuna och 118 61 Bergsbrunna,

Koordinat i rikets system: x= 6631000, y= 1607000,

Markslag/naturtyp: se skötselplan, bilaga 1B,

Skyddsvärda arter: se skötselplan, bilaga 1B.

*Föreskrifter för naturreservatet*

A. *Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet.*

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, borra, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning med undantag för,
  - åtgärder enligt skötselplan,
  - åtgärder vid underhåll av vägar (inklusive vägdiken), ledningar, byggnader och övriga anläggningar,
2. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsskötselåtgärd med undantag för
  - åtgärder enligt skötselplan,
  - åtgärder vid underhåll av vägar (inklusive vägdiken), ledningar, byggnader och övriga anläggningar,
  - nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
  - siktröjning för jakt i befintliga siktstråk eller efter samråd med Förvaltaren,
  - fällning av träd för utfodring av vilt efter samråd med Förvaltaren,
3. uppföra ny byggnad eller anlägga väg, stig, parkeringsplats, mast eller annan anläggning med undantag för
  - anordningar enligt skötselplan,
  - jakttorn efter samråd med Förvaltaren,
4. uppföra stängsel eller andra hägnader, mur, plank eller därmed jämförbar anordning med undantag för anordningar enligt skötselplan,
5. dra fram helt ny mark- eller luftledning,
6. anordna upplag med undantag för tillfälligt upplag i samband med
  - skötsel av naturreservatet enligt skötselplan,

- underhåll av vägar (inklusive vägdkiken), ledningar, byggnader och övriga anläggningar,
- 7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
- 8. kalka eller tillföra växtnäringsämnen utanför brukad åker, kulturbete eller tomtmark eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken,
- 9. inplantera för området främmande växt eller djurart,
- 10. upplåta mark för eller själv bedriva annan skytteaktivitet än jakt,
- 11. upplåta mark för eller själv bedriva jakt på fågel.

Föreskrifterna utgör inte hinder för att:

- Banverket i samråd med tillsynsmyndigheten genomför eventuell framtida breddning av järnvägsområde samt att i samband med detta eventuellt nödvändig flyttning av intilliggande kraftledningsgata genomförs (under förutsättning att överenskommelse om detta nås med ledningsägaren).
- Vägverket i samråd med tillsynsmyndigheten genomför de förslag till trafiksäkerhetshöjande åtgärder som redovisas i förstudien för väg 255 (förslagshandling december 2001) och som kan innebära bland annat uppförande av gång- och cykelbana och säkrare sidoområde längs väg 255.

*B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång.*

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att anordningar utförs och åtgärder vidtas som framgår av till detta beslut bifogad fastställd skötselplan, [bilaga 1B](#).

*C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet.*

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva hacka eller på annat sätt skada markytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
3. gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,
4. döda eller föra bort djur eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
5. rida eller på annat sätt framföra häst utanför väg eller anvisad ridstig,
6. cykla utanför väg eller markerad vandringsled,
7. på ett störande sätt använda radioapparat, bandspelare, CD-spelare, musikinstrument eller liknande,

8. framföra respektive parkera motordrivet fordon utanför anvisad väg respektive parkeringsplats samt att ställa upp husvagn, släpvagn eller liknande,
9. sätta upp tavla, affisch, skylt eller liknande anordning,
10. utan att samråda med Förvaltaren sätta upp markeringar såsom snitslar eller orienteringskontroller annat än tillfälligt i samband med förenings- eller skolaktivitet eller liknande,
11. utan tillsynsmyndighetens tillstånd anordna större orienteringsarrangemang,
12. Förvaltaren kan godkänna att det i samband med forskning eller undervisning sker aktiviteter som i viss grad strider mot ovanstående föreskrifter såsom grävning av provgropar, utmärkning av provrutor, insamling av ryggradslösa djur, ringmärkning av fågel eller liknande.

Föreskrifterna utgör inte hinder för Förvaltaren respektive markägare eller innehavare av särskild rätt (t ex jakt eller ledningsrätt) att vidta åtgärd som är nödvändig för att sköta naturreservatet enligt skötselplan respektive för att kunna utöva sin särskilda rätt, t ex jakt eller ledningsunderhåll.

Ordningsföreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

## **Bakgrund**

Under 1960-talet fanns stora exploateringsplaner för norra Lunsen och kommunen köpte därför in större delen av marken. Exploateringen blev dock inaktuell och under 1970-talet togs istället frågan om skydd upp. Staten förvärvade en del mark i södra Lunsen (östra delen av Tjäderleksbergen) i samband med ett akut skogsbruksärende i början av 1980-talet. Vid samma tid ställde sig kommunen för första gången positiv till att hela Lunsen skulle skyddas. Området har sedan dess haft ställning som område för "aktivt bevarande" i kommunens översiktsplan, även om gränsen i norr har justerats något i samband med utbyggnad av stadsdelen Sävja.

För en mer fullständig redovisning av reservatsärendets bakgrund se skötselplanen, [bilaga 1B](#).

## **Ärendets beredning**

Förslag till reservatsbeslut och skötselplan för hela Lunsen remitterades av länsstyrelsen i början av 1990-talet och av kommunen år 2002. Vid båda tillfällena restes stora invändningar från markägare, huvudsakligen i den södra delen av Lunsen. Inga övriga remissinstanser har haft invändningar i remissen 2002 mot att inrätta naturreservat i Lunsen. Flertalet har uttryckt sig mycket positiva. Flera, bl.a. naturvårdande myndigheter, har föreslagit att de biologiska värdena motiverar en ändrad skötsel i vissa områden jämfört med förslaget 2002.

När så södra delen av Lunsen genom kommunindelning tillföll Knivsta kommun den 1 januari 2003 fick länsstyrelsen åter ansvar för att arbeta med denna del medan Uppsala kommun har jobbat vidare med den norra delen. Sådana synpunkter från remissen 2002 som inte uteslutande berör den södra delen har i huvudsak tillgodosetts.

I samarbete med Upplandsstiftelsen har kommunen under hösten 2002 och våren 2003 gjort en större omarbetning av skötselplanen för norra Lunsen utifrån nya inventeringsunderlag och med den inriktning som föreslagits från naturvårdande myndigheter. Huvuddelen av norra Lunsen har efter huggningarna på 1970-talet lämnats för fri utveckling av kommunen medan övriga delar har skötts med tätortsnära rekreationsanpassade metoder. Denna omarbetade skötselplan innebär att man nu undantar ytterligare bestånd med gammal skog från tätortsnära rekreativ inriktad skötsel men även att man ska vidta ett visst mått av naturvårdande iståndsättning och skötsel i områden som lämnats helt orörda de senaste decennierna.

Under våren 2003 har det nya förslaget förelagts sakägare och samrått med myndigheter. Endast ett fåtal synpunkter har inkommit. Synpunkterna har genom justering i förslag till beslut och skötselplan tillgodosetts med ett undantag: Det föreslagna förbudet mot fågeljakt kvarstår.

### **Skälen för kommunens beslut**

*Syftena med naturreservatet är att:*

- bevara och utveckla äldre barr- och blandskogar, sumpskogar, annan värdefull skogsmark, myrmarker, de geologiska bildningarna, de hydrologiska betingelserna samt hotade och missgynnade arter som är förknippade med nämnda förhållanden.
- bevara ett större sammanhängande tätortsnära friluftsområde med vildmarkskaraktär, och under beaktande av övriga bevarandebestånd, utveckla och förvalta anordningar som främjar allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området.
- bevara och tydliggöra kulturlämningar.

*Värdebeskrivning, värdeklassning samt skydds- och planeringsstatus*

Området utgör den norra delen av ett stort sammanhängande tätortsnära skogsområde med vildmarkskaraktär och med såväl höga vetenskapligt-kulturella värden som friluftsvärden. Värdena beskrivs mera utförligt i skötselplanen, bilaga 1B.

Enligt länets naturvårdsprogram (1987) och Uppsala kommuns naturvårdsinventering (2000) har området mycket högt naturvärde - klass II. I Våtmarksinventeringen (1986) ingår en stor del av myrmarkerna i naturreservatets västra del som klass 1-objekt. Denna del av naturreservatet ingår även i Myrskyddsplanen (obj. C 23) och är av riksintresse för naturvården (N 44). Skogsvårdsstyrelsen har identifierat stora arealer nyckelbiotop inom området.

I Uppsalas kommunomfattande gällande översiktsplan 1990, liksom i Översiktsplan för staden 2002, utpekas reservatsområdet som område för "aktivt bevarande" respektive s.k. "grönt kärnområde", d.v.s. område som inom planperioden bör säkerställas för naturvård och friluftsliv.

*Närmare utveckling av skälen för beslutet*

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull skogs- och myrmarksmiljö och innehåller ett stort antal hotade och sällsynta arter. Området är av mycket stor betydelse som tätortsnära friluftsmark för en växande befolkning i Uppsala stad och som

närreklamationsmark för boende i närliggande stadsdelar. Skogens storlek och karaktär ger stora möjligheter att uppleva vildmarkskänsla, "orördhet" och tystnad.

Skogsavverkning men även olika typer av exploatering skulle innebära att områdets värden utarmades. Naturreservat är det mest lämpliga instrumentet för att långsiktigt skydda området från ändrad markanvändning och det enda sättet att långsiktigt skydda området även mot pågående markanvändning.

### *Bedömning*

Uppsala kommun bedömer att bildande av ett naturreservat för Norra Lunsen är förenligt med kommunens gällande översiktsplaner och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Området berörs inte av några detaljplaner eller områdesbestämmelser. Ett beslut om naturreservat kommer också att ge betydelsefulla bidrag i riktning mot måluppfyllelse för miljömålen "levande skogar", "myllrande våtmarker" och "god bebyggd miljö".

Kommunen finner att det finns starka allmänna skäl för att inrätta naturreservatet Norra Lunsen. De enskilda intressena är få sedan kommunen förvärvat huvuddelen av marken. De enskilda intressen som berörs är i huvudsak jaktarrande, upplåtelse för bete samt lednings-servitut. Dessa enskilda intressen begränsas mycket marginellt i reservatsbestämmelserna.

Kommunen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen enligt 7 kap 25 § miljöbalken att det för att bevara och utveckla områdets naturvärden finns skäl att besluta om naturreservat, att förordna om föreskrifter och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs behöver föreskrifterna omfatta såväl förbud mot olika typer av exploatering som skydd mot pågående markanvändning samt ordningsföreskrifter.

### **Hur man överklagar beslutet**

Beslutet kan överklagas hos Länsstyrelsen, se [bilaga 1E](#).

### **Bilagor**

- 1A. Beslutskarta, skala 1:10 000 med infälld översiktskarta i skala 1:250.000
- 1B. Skötselplan
- 1C. Skötselkarta, skala 1:10 000
- 1D. Fastighetsförteckning
- 1E. Överklagandehänvisning

## **Sändlista**

### Sakägare (REK + MB):

Karl och Gösta Mattsson, Danmark Krisslinge, 755 98 UPPSALA  
Karin och Astrid Karlsson, Danmark Söderby, 755 98 UPPSALA  
Evert och Ingegerd Hägglund, Danmark Tjocksta, 755 98 UPPSALA  
Lars Folke Ekfeldt och Ewa Dahlberg, Eksoppsvägen 84, 756 46 UPPSALA  
Söderby samfällighetsförening, c/o Göte Danielsson, Danmark Vallby 4,  
757 56 UPPSALA  
Gunnar och Gun-Marie Engström, Långvägen 16 B, 756 52 UPPSALA  
Karl Erik Roland Sund, Alsike Johannesberg, 741 92 KNIVSTA  
Irene Karlsson, Alsike 649, 741 92 KNIVSTA  
Lena Wiborg, Östuna Trädgårdslund, 741 94 KNIVSTA  
Sävja jaktlag, Gösta Zetterberg, Hartrajet 8, 757 56 UPPSALA  
Söderby-Lunsens jaktlag, Gösta Wallin, Danmark Krisslinge, 755 98 UPPSALA  
Gerth Wennman, Danmarks Prästgård, 757 56 UPPSALA  
Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Tekniska byrån, Box 7070,  
750 07 UPPSALA  
Uppsala Akademiförvaltning, Box 121, 751 04 UPPSALA  
Telia AB, 123 86 Farsta  
Vattenfall Sveanät AB, 191 97 SOLLENTUNA  
Banverket, Östra regionen, Box 1070, 172 21 SUNDBYBERG

### Externa myndigheter (MB):

Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 UPPSALA  
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM  
Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavdelningen, Landskapsenheten, Box 5405,  
114 84 STOCKHOLM  
Vägverket, Region Mälardalen, Box 1140, 631 80 ESKILSTUNA  
Banverket, 781 85 BORLÄNGE  
Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län, Portalgatan 2 B, 754 23 UPPSALA  
Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA  
Lantmäterimyndigheten i Uppsala län, Box 896, 751 09 UPPSALA  
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA

### Uppsala kommun internt:

Byggnadsnämnden  
Fritids- och naturvårdsnämnden  
Miljö- och hälsoskyddsnämnden  
Kulturnämnden  
VA- och avfallsnämnden  
Fastighetsnämnden  
Gatu- och trafiknämnden  
Miljövårdsrådet

### Övriga (för kännedom)

Per-Arne och Susanne Andersson, Danmark Söderby 2:8, 755 98 UPPSALA  
Göran Lund, Stigbergsvägen 2B, 752 42 UPPSALA  
Polismyndigheten i Uppsala län, Box 3007, 750 03 UPPSALA  
Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 UPPSALA  
Uppsala läns landsting, Box 602, 751 25 UPPSALA  
Upplandsmuséet, St Eriks torg 6, 753 10 UPPSALA  
ArtDatabanken, SLU, Box 7007, 750 07 UPPSALA  
Centrum för biologisk mångfald, Box 7007, 750 07 UPPSALA



Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala Universitet, Norbyvägen 18 D, 752 36 UPPSALA  
Institutionen för Naturvårdsbiologi, SLU, Bäcklösavägen 10, 750 07 UPPSALA  
Institutionen för geovetenskaper, Uppsala Universitet, Villavägen 16, 752 36 UPPSALA  
Evolutionsmuséet, Uppsala universitet, Norbyvägen 16, 752 36 UPPSALA  
Evolutionsbiologiska institutionen, Norbyvägen 18 D, 752 36 UPPSALA  
Institutionen för entomologi, SLU, Box 7044, 750 07 UPPSALA  
Danmarks bygdegårdsförening, Göte Danielsson, Danmark Vallby, 755 98 UPPSALA  
Danmarks hembygdsförening, Stefan Östergren, Mollskinnsvägen 10, 757 57 UPPSALA  
Naturskyddsföreningen i Uppsala län, c/o Helena Nordström, Blodstensvägen 8,  
752 58 UPPSALA  
Uppsala Naturskyddsförening, c/o Magnus Ljung, Frodegatan 33D, 753 25 UPPSALA  
Upplands ornitologiska förening, Fredrik Friberg, Blodstensvägen 42:210, 752 58  
UPPSALA  
Entomologiska föreningen i Uppland, Evolutionsmuseets zoologiska avdelning  
Villavägen 9, 752 36 Uppsala  
Lichenologiska föreningen, c/o Roland Moberg, Öpirs väg 9, 754 40 UPPSALA  
Uppsala Svampklubb, c/o Anne-Marie Swartling, Täljstensvägen 8 B, 752 40  
UPPSALA  
Uppsala herpetologiska förening, c/o Lennart Nygren, Bröte, Funbo, 755 97 UPPSALA  
Uppsala fältbiologer, c/o Cecilia Carlqvist, Brillingevägen 10, 754 45 UPPSALA  
Svenska Linnésällskapet, c/o Carl-Olof Jacobson, N Rudbecksgatan 13, 752 36 UPPSALA  
Projekt Upplands Flora, Botaniska Sällskapet i Stockholm Botaniska institutionen  
Stockholms universitet 106 91 Stockholm  
Svenska Botaniska föreningen, c/o Växtekologiska avd, Uppsala Universitet, Villavägen 14,  
752 36 UPPSALA  
Friluftsförbundet Uppsala, Sunnerstastugan, Dag Hammarskölds väg 270, 756 52  
UPPSALA  
Upplands orienteringsförbund, Stabby backe, 752 30 UPPSALA  
Uppsala IF, Orienteringssektionen, c/o Thomas Kampf, Gläntvägen 13 B, 757 56  
UPPSALA  
Uppsala Brukshundklubb, Box 25063, 750 25 UPPSALA  
Upplands Västmanlands fältrittklubb, UVFK, Husargatan 6, 752 37 UPPSALA  
Nåntuna ridklubb, c/o Camilla Hedberg, Nämndemansgatan 8, 757 57 UPPSALA  
Uppsala läns jaktvårdsavdelning, Bäcklösavägen 8, 756 51 UPPSALA  
Svenska Turistföreningen, Uppsalakretsen, c/o Maria Wold-Troell, Övre Slottsgatan 30 B,  
753 12 UPPSALA  
Upplands idrottsförbund, Box 23062, 750 23 UPPSALA